

တင်နိုင်တိုး

ရာဇဝင်ထဲက အငြင်းပွားစရာများ

ရန်ကုန်မြို့ကို အလောင်းမင်းတရား စတင်တည်ထောင်ခဲ့တာလို့ သိရပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့က ကမာရွတ်၊ စမ်းချောင်း၊ တာမွေ၊ ဘောက်ထော်၊ ပုဇွန်တောင် စတဲ့ မြို့နယ်တွေ၊ ရပ်ကွက်တွေ နာမည်က ဘယ်လိုဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ။

ရန်ကုန်မြို့ကို အလောင်းမင်းတရားက ၂.၅.၁၇၅၅ ခုနှစ်မှာ စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပါတယ်။ အလောင်းမင်းတရားမြို့မတည်မီ ကာလက တော့ ဒဂုန်မြို့ဟောင်းအသွင် ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေခဲ့ပါတယ်။ အခု ရန်ကုန်မြို့တွင်းမှာ ရှိတဲ့ မြို့နယ်အများ စုကတော့ ရှေးမွန် အမည်နဲ့ ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ ကျေးရွာတွေ များ ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အလောင်းမင်းတရားရဲ့ ရန်ကုန်မြို့က နှစ်မိုင်ပတ်လည်လောက်ပဲ ရှိလေတော့ အခု မြို့နယ် တော်တော်များများ ဟာ မြို့ပြင်မှာ ပဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အလောင်းမင်းတရားရဲ့ ရန်ကုန်ဟာ ဒီနေ့ခေတ်အမှတ်အသားနဲ့ ဆိုရင် အရှေ့ဘက်မှာ ကုန်သည် လမ်းနဲ့ သိမ်ဖြူလမ်းဆုံ၊ အနောက်ဘက်မှာ လမ်း(၃၀)ထိ၊ တောင်ဘက်မှာ ရန်ကုန်မြစ်၊ မြောက်ဘက်မှာ ဆူးလေ ဘုရားဖြစ်ပါတယ်။

ထင်ရှားတဲ့ ရန်ကုန်ဝန်းကျင်ဒေသတွေက-

ကမာရွတ်...မွန်ဘာသာအမည် ကမာရွတ်မှာ "ကမာ"ဆိုတာ ရေကန်၊ ရွတ်ဆိုတာ ရတနာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရတနာကန်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ အင်းလျားကန်ကြီးကို ရှေးက ကမာရွတ် လို့ ခေါ်ကြတာပါ။

ကျောက်တံတား... ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦးကာလ ဆူးလေဘုရားဝန်းကျင်က ရေပတ်လည်ဝိုင်းနေတဲ့ ကျွန်းကြီးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အနီးအနားမှာ ဘုရားဘက်ကို ကူးသွားနိုင်တဲ့ ကျောက်တံတားကြီး တစ်ခုရှိခဲ့ဖူးရာက ဒီအမည်ပေါက်လာတာပါ။

ကြည့်မြင်တိုင်... မွန်ဘာသာအမည် ကမန်ဋိုင်က ဆင်းသက်လာတာပါ။ မြို့ရိုးရှိတဲ့ မြို့လို့ အဓိပ္ပာယ် ရပါတယ်။

ကံဘဲ့... မွန်ဘာသာအမည် ခပင်း(ခပေင်)ကို မြန်မာဘာသာနဲ့

ခေါ်ကြတာပါ။ အဓိပ္ပာယ်က ကသစ်ပင် ဖြစ်ပါတယ်။

ကုက္ကိုင်း... မွန်ဘာသာအမည် "ကော့ကောင်း"က ဆင်းသက်လာတာဖြစ်ပါတယ်။ ကော့ဆိုတာက ကုန်း၊ ကောင်းဆိုတာက မရွေးပင်ကို ခေါ်တာမို့ မရွေးပင်ကုန်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

စမ်းချောင်း... စတင်တည်ထောင်ချိန်က တောင်ကုန်း၊ တောင်တန်းတွေကြားမှာ စမ်းချောင်းကလေးတစ်ခု စီးဆင်းနေတာရှိပါတယ်။ ဒါကို အစွဲပြုခေါ်တာပါ။

ဆင်မလိုက်... ရှေးခေတ်အခါက နွံထူထပ်တဲ့ အရပ်မို့ ဆင်ကလူလိုက်တဲ့ အခါ အဲဒီအရပ်ရောက်ရင် ဆင်မလိုက်တော့ဘဲ ရပ်တန့်သွားတတ်ပါတယ်။

တာမွေ... မွန်ဘာသာအမည် တာမွေက ဆင်းသက်လာပါတယ်။ ထန်းပင်တစ်ပင်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

ပုဇွန်တောင်... မွန်ဘာသာအမည် "ပုဇွန်ဒေ"ကလာတာပါ။ တောင်ကုန်းငါးခုလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ အဲဒီကုန်းတွေက မလွှဲကုန်း၊ မအူကုန်း၊ သစ်ဆိမ့်ကုန်း၊ ချစ်တီးကုန်း၊ ပုရွက်ဆိတ်ကုန်း တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗဟန်း... ဗဟန်းဆိုတာ အဝါရောင်ရှိတဲ့ မြေကို ခေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ အခုခေတ် ဗဟန်းဒေသဟာ ရှေးအခါက ကန့်ထွက်တဲ့ အရပ်ဒေသလို့ မှန်းဆရပါတယ်။

ဘောက်ထော်... မွန်ဘာသာ ပေါက်ထောကလာတာပါ။ ရွှေဟင်္သာလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

မင်္ဂလာဒုံ... မူလမွန်အမည်က "မျှဒရိုင်မငေ"ဖြစ်ပါတယ်။ "မျှ"ဆိုတာက "မြို့"၊ "ဒရိုင်"ဆိုတာက "သမင်"၊ "မငေ"ဆိုတာက "မင်္ဂလာ"ဖြစ်

ပါတယ်။ မင်္ဂလာသမင်မြို့ကို မြန်မာတွေက တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ယူ
ခေါ်ဆိုကြတာပါ။

မြေနီကုန်း... ၁၈၄၁-ခုနှစ်၊ သာယာဝတီမင်း၊ အခုမြို့မကျောင်းနား
က ကွင်းပြင်မှာ အောင်မြေရန်နှင့် နန်းမြို့တော် တည်ဆောက်စဉ်က
မြေနီကုန်းတံတားတစ်ခု အပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတံခါး ကထွက်ရ
င် မြေနီရောင်တောင်ကုန်းငယ်ကလေးကို တွေ့ရှိနိုင်ကြလို့ ပါပဲ။

လသာ... အင်္ဂလိပ်လမ်းအမည်တွေက မြန်မာအမည်ပြောင်းလဲ ခေါ်
ဝေါ်ချိန်မှာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အမည်ပါ။ အရင်ကတော့ လသာလမ်းတ
စ်ဝိုက်ကို တပ်ကလေးရပ်လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ (၁၈၅၂ နောက်ပိုင်း အင်္ဂ
လိပ်-မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲမှာ ပါဝင်ကူညီခဲ့တဲ့ Capt. Latter ကို ဂုဏ်ပြု
တဲ့ အနေနဲ့ လတ္တာလမ်းဆိုတဲ့ လမ်းပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလမ်းကို မြန်မာ
အမည်ပြောင်းတဲ့ အခါ ကုန်ဈေးတန်းနဲ့ ကပ်ရက်မှာ အုတ်သာရပ်ဆို
တာ ရှိခဲ့ဖူးလေတော့ သူတို့ လည်း လသာလမ်း၊ လသာရပ်လို့ အမည်
ပြောင်းလိုက်ကြတယ်။

လမ်းမတော်... သာယာဝတီမင်း ရန်ကုန်မြို့တော်ကြွချီလာတုန်းက
ဘုရင့်ဖောင်တော် တံတားကနေ အောင်မြေရန်နှင့် နန်းမြို့တော်တစ်
လျှောက် သွားရာလမ်းကို လမ်းမတော်လို့ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြတာပါ။

အင်းစိန်... မွန်ဘာသာအမည် အန်းစိန် (အင်စိင်)က ဆင်းသက်လာ
တာပါ။ ဆင်တွေ ရေကစားရာ အင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

အလောင်းမင်းတရားရဲ့ မြင်းရည်တက်(၆၈)ယောက် အဖွဲ့ဖွဲ့တော့ အမှတ်စဉ်(၁)နေရာမှာ စည်သာမင်းကြီးဆိုသူကို စာရင်းသွင်းထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းချိန်မှာ စည်သာမင်းကြီးက ကွေ့အုပ်စုရဲ့ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ခံနေရဆဲဖြစ်ကြောင်း ကုန်းဘောင်ဆက်မှာ ဖတ်ရှုရပါတယ်။ အဲဒီ စည်သာမင်းကြီးဆိုသူက ဘယ်သူလဲ။

စည်သာမင်းကြီးဆိုတာက အလောင်းမင်းတရား(ဦးအောင်ဇေယျ)ရဲ့ ခယ်မဖြစ်သူ ရှင်ကောင်းစံရဲ့ ခင်ပွန်း(အလောင်းမင်းတရားရဲ့ မယားညီ

အစ်ကို တော်စပ်သူ) ဖြစ်ပါတယ်။ အမည် ရင်းက ဦးစည်းစိမ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဦးအောင်ဇေယျဟာ ၁၇.၄.၁၇၅၂ ခုနှစ်မှာ ပဲ မုဆိုးဘို မြို့သူကြီး ရာထူးကနေ ကုန်းဘောင်မင်းဆက်ရဲ့ ပထမဆုံး ဘုရင်အဖြစ် ခံယူလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ မှာ ပဲ မြင်းရည်တက်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့တာပါ။ မြင်းရည်တက်အဖွဲ့ စဖွဲ့တော့ စည်သာမင်းကြီး ဦး စည်းစိမ်က ဂုဏ္ဏာအိန်ခေါင်းဆောင်တဲ့ ကွေ့အင်အားစုတွေရဲ့ လက်ထဲမှာ ပဲ ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကို စာရင်းသွင်းတော့ အမှတ်(၁)လို့ သွင်းပေးထားတယ်။ မင်းလှစည်သူဘွဲ့ကိုလည်း ပေးအပ်ပါတယ်။

စည်သာမင်းကြီးဟာ အင်းဝမင်းဆက်ရဲ့ နောက်ဆုံးဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိ လက်ထက်မှာ စည်သူကျော်ထင်၊ မင်းကြီးကျော်စွာထင်ဘွဲ့တွေ ရရှိခဲ့သူပါ။ စည်သာမင်းကြီးဟာ အလောင်းမင်းတရားနန်းတက်စမှာ ပဲ ကွေ့တွေလက်က ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာပါတယ်။ စည်သာမင်းကြီး ဦးစည်းစိမ်ဟာ ၁၇၅၅- ခုနှစ်၊ ဇွန်လထဲမှာ မွန်တပ်ရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုကို ခံရပြီး သံလျင်ဘက်မှာ ကွယ်လွန်သွားပါတယ်။ ဦးစည်းစိမ်နဲ့ ဇနီးရှင်ကောင်းစံတို့ က သမီးမယ်ပြေနဲ့ ရှင်သူဌေးတို့ ကို ဖွားမြင်ပါတယ်။ သမီးမယ်ပြေဟာ အလောင်းမင်းတရားရဲ့ ပဘာဒေဝီဘွဲ့ခံ မြောက်နန်းစံမိဘုရားဖြစ်ပြီး သားစည်သာမင်းသား မောင်ဘိုးလှကို ဖွားမြင်ပါတယ်။ ရှင်သူဌေးကတော့ အိမ်ထောင်မရှိပါဘူး။

စည်သာမင်းကြီး ဦးစည်းစိမ်ရဲ့ မျိုးရိုးဆက်နွယ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကတော့ ကုန်းဘောင်ခေတ်လယ်လောက်က စည်သာမြို့သူကြီး ဦးရှိန်က မှတ်တမ်းတင်ထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဦးစည်းစိမ်ရဲ့ ဖခင် ဦးအောင်ကျော်ဇံဟာ မဟာဗိုလ်ဘွဲ့ခံ မင်းမှုထမ်း တစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ မိခင် အမည်ကိုတော့ ရှင်ဘားလို့ တွေ့ရပါတယ်။ ဖခင်ဘက်က အဖိုး မောင်ဘုန်းရှိဆိုတာ ကျိုင်းတုံ စော်ဘွားဆက်က ပေါက်ဖွားလာတာပါ။ မိခင်ရှင်

ဘားကတော့ ညောင်ရမ်းမင်းတရားရဲ့ သား မင်းသီဟ၊ သူ့သား မင်းရဲ
အာကာသူ၊ သူ့သား မောင်ပုံရဲ့ သမီးဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

စည်သာမင်းကြီး ဦးစည်းစိမ်က ညီအစ်ကိုမောင်နှမများ တယ်။ အမ
ည်သိရသူတွေက မခြည်၊ မမြည်၊ မောင်စံမြ၊ မောင်စည်းစိမ်၊ မငြိမ်၊ မ
ပေါင်း၊ မောင်စံညွန့်၊ မောင်တုပ် တို့ ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မြင်းရည်တက်(၆၈)
ယောက်ထဲက မင်းလှကျော်သူ ဘွဲ့ခံ အင်းဝ
ဗိုလ်မောင်ညွန့်ဆိုတာလည်း စည်သာ မင်းကြီးရဲ့ ညီပါပဲ။ သူကလည်း
အလောင်းမင်းတရားရဲ့ ခယ်မဖြစ်သူ ဒေါ်အိ ခင်ပွန်းပါပဲ။ အမည် ရင်း
က မောင်ညွန့်လို့ ခေါ်တယ်။ အလောင်းမင်းတရားရဲ့ မိဖုရားခေါင်ဖြစ်ခဲ့
တဲ့ မလွန်းမယ်ဆိုတာ အဲဒီ အင်းဝဗိုလ်မှူး ဦးညွန့်နဲ့ ဒေါ်အိတို့ က ဖွားမြ
င်သူပါ။

စည်သာမင်းကြီးရဲ့ သမီးတော်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ အမှတ်အသားကွဲ
လွဲမှု တချို့တော့ ရှိပါတယ်။ အဲဒါက စည်သာမင်းကြီး ဦးစည်းစိမ်မှာ သ
မီး(၂)ယောက် မဟုတ်ပဲ (၃)ယောက်ရှိတယ် ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။
သမီးကြီး မယ်ပြေဟာ အလောင်းမင်းတရားရဲ့ မြောက်နန်းမိဖုရားဖြစ်ခဲ့
သလို သမီးလတ် မယ်လွန်းပြေဆိုသူလည်း ဆင်ဖြူရှင်(မြေဒူးမင်း)ရဲ့ သီ
ရိနန္ဒာမဟာဒေဝီ ဘွဲ့ခံ အလယ် မိဖုရား ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ဆိုပါတယ်။
ဆင်ဖြူရှင်မင်းနဲ့ မယ်လွန်းပြေတို့ ကနေ မင်းပုလု (ခေါ်) မပုလဲ ဆိုတဲ့
သမီးတစ်ယောက် ဖွားမြင်ခဲ့ပါသေးတယ်။

အရင်တုန်းက ပဉ္စမတန်းမြန်မာဖတ်စာမှာ "တောင်ခါးပန်းရယ်နှင့် ခင်တန်းငယ် ကုန်းမြောင်" အစချီကဗျာ တစ်ပုဒ်သင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီကဗျာထဲမှာ "အိမ်ကိုပြန်လျှင်၊ အကျွန် ကျွန်ုပ်၊ ယုန်တစ်ထုတ်ကို ခွာ ဆုတ်ရေလှန်၊ ကျပ်ခိုးခံလို့ ၊ ပရန်နဝါ၊ ရွက်နုညှာကို ဝါးပြာထည့်ကျို။ အိုးနားတိုနှင့်၊ ခပ်ချိုညစ်တေ၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင် မွေလိုက်တယ်" ဆိုတဲ့ စာပိုဒ်ကိုလဲ သတိရနေမိပါတယ်။ ကဗျာရှင်စာဆိုတော်ကက ဦးကြီးလို့ သိရပြီး သူ့ အထုပ္ပတ္တိ အကြောင်းအရာကတော့ ရှာမတွေ့ရလောက်အောင် ပျောက်ကွယ်နေပါတယ်။ ရှာဖွေဖော်ထုတ်သင့်ပါတယ်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်မြန်မာစာပေ သမိုင်းမှာ စာဆိုတော်ဦးကြီး အမည်ခံသူ (၃) ဦး ပေါ်ထွက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒီ "ချိုပေစွ ဟင်းချို"လို့ အမည်ပေးထားတဲ့ တောဘွဲ့ ကဗျာလေးကိုတော့ သာဝတ္ထိရွာဇာတိ ဦးကြီးက ရေးဖွဲ့ခဲ့တာပါ။ သာဝတ္ထိရွာဆိုတာက ရွှေဘိုအနောက်မြောက်ဘက် (၁၅) မိုင်လောက် အကွာမှာ ရှိပါတယ်။ ဦးကြီးက မြင်းစီးသူကြီးမျိုးရိုးက ဆင်းသက်လာတာ။ သူ့မှာ ဦးဖီး၊ ဦးသီး ဆိုတဲ့ အစ်ကိုနှစ်ယောက်ရှိတယ်။ အရွယ်ရောက်တော့ သာဝတ္ထိရွာက ရွှေကျောင်းအစ်မ ဒေါ်မိရဲ့ သမီး မမနဲ့ အိမ်ထောင်ကျတယ်။ ၁၈၆၄-ခုနှစ်မှာ မောင်မြင့်ဆိုတဲ့ သားတစ်ယောက်ကို မွေးပါတယ်။

၁၈၄၉-ခုနှစ်မှာ ဇနီးဒေါ်မမ ကွယ်လွန်သွားလို့ ခယ်မဖြစ်သူ မလန်းနဲ့ ထပ်မံလက်ဆက်ပြန်တယ်။ မလန်းနဲ့ မောင်ဆင့်ဆိုတဲ့ သားတစ်ယောက် ထွန်းကားပါတယ်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် အစောပိုင်းကာလမှာပဲ ဦးကြီး နေမျိုးသူရိန်ကျော်ဘွဲ့နဲ့ မြေတိုင်မြင်းစီးသူကြီးရာထူး ဆက်ခံခွင့်ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၈၆၆-ခုနှစ် ပတိမ်းမင်းသား အရေးတော်အတွင်းမှာ ဦးကြီးရဲ့ အစ်ကိုတွေ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့လို့ သူတို့ အစ်ကိုတွေပိုင်တဲ့

လယ်မြေတွေအားလုံး အသိမ်းခံကြရတယ်။ ဦးကြီးလဲ ရာဇဝတ်ဘေးကြောင့် သင်္ကန်းဝတ်ပြီး တိမ်းရှောင်နေရတယ်။ နောက်မှ လူထွက်တယ်။ ၁၈၇၇-ခုနှစ်မှာ ဦးကြီး သာဝတ္ထိရွာနေအိမ်မှာ ပဲ ကွယ် လွန်သွားပါတယ်။

ဦးကြီးရဲ့ သား ဦးမြင့်က သီပေါမင်းလက်ထက်မှာ ရိုးရာမြင်းစီးသူကြီးရာထူးရခဲ့ပြီး ၁၉၁၉-ခုနှစ်မှာ ကွယ်လွန်ပါတယ်။ ဦးကြီးရဲ့ မြေးဖြစ်သူ မမွေးကြည်ကတော့ သာဝတ္ထိမှာ အချိန်အတော်ကြာ အထိ သက်ရှိထင်ရှားရှိနေဆဲပါပဲ။ ဦးကြီးက ငါးရာ နဲ့ရွာမှာ သိမ်တစ်ဆောင်ဆောက်လုပ် လှူဒါန်း ခဲ့ဖူးလို့ သိမ်ဒကာဦးကြီး လို့ လဲ အမည်ထွင်တယ်။ သာဝတ္ထိဦးကြီးနဲ့ ခေတ်ပြိုင်ထင်ရှားတဲ့ ဦးကြီး အမည်ခံ စာဆိုတွေက စသာဦးကြီး၊ ဝန်စာရေးဦးကြီး၊ သမိုင်းဦးကြီး တို့ ပါပဲ။

စသာဦးကြီးက စစ်ကိုင်းနယ်ဈေးတက်ရွာ(စသာဆောင်ကြားရွာ) ဇာတိဖြစ်ပါတယ်။ ဆယ်နှစ်သားအရွယ်ကတည်းက သူ့အစ်ကို ကိုးကွယ်တဲ့ ပင်းဆရာတော်ဆီမှာ စာပေလေ့လာသင်ကြားတယ်။ နောက်ရဟန်းဘောင်တက်တယ်။ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက် လူထွက်ပြီးအမှုထမ်းတော့ တောင်ငူမြို့ စာရေး၊ သစ်တောစာရေး ရာထူးတွေရတယ်။ ဘုရားသမိုင်းတွေ ရေးဖွဲ့များ လို့ သမိုင်းဆရာဦးကြီးလို့ တောင် အမည်တွင်ပါတယ်။ ဦးကြီးရေးတဲ့ စာတွေထဲမှာ ပါဌာနုသာရီသတ်ပုံကျမ်းက အတော်အတန် ထင်ရှားပါတယ်။ သီပေါမင်းနန်းတက်ပြီး (၂) လအကြာ တောင်ဥယျာဉ် သတ်ပုံသတ်ညွှန်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးမှာ တောင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရတဲ့ ကျမ်းတစ်ကျမ်းပေါ့။

နောက်ထင်ရှားတဲ့ ဦးကြီးတစ်ယောက်ကတော့ "ချဉ်ပေါင်ရွက်သည်

မောင်မှိုင်း" ဝတ္ထုရေးသူ ဝန်စာရေးဦးကြီးပါပဲ။ ဝန်စာရေးဦးကြီးကို ၁၈၅၈-ခုနှစ်က မန္တလေး အောင်နန်းရိပ်သာရပ်မှာ ဖွားမြင်တယ်။ မိဘတွေက ဦးအုန်းဖူးနဲ့ ဒေါ်ခင်ခင်တို့ ပါပဲ။ ဖခင်ဦးအုန်းဖူးဟာ ဘိုးတော်ဘုရားရဲ့ သမီးတော် ပဒုမဝတီက မွေးတဲ့ ဒေါ်သဒ္ဒါနဲ့ ဦးလင်းတို့ သားဖြစ်သလို မိခင် ဒေါ်ခင်ခင် ဆိုတာလည်း ကိုးခရိုင်မြို့စား သံရွာမင်းသားရဲ့ သမီးပါ။ ဦးကြီးရဲ့ အစ်ကို ဦးမှန်ဆိုတာက နန်းတော်ရှေ့ဆရာတင်တို့ အဖေပေါ့။ ဦးကြီးငယ်စဉ်က သင်္ဂဇာဆရာတော်တပည့် ဦးကေသရဆီမှာ ပညာသင်ဖူးတယ်။ နောက်ပိုင်း တိုင်တားမင်းကြီးရဲ့ ဝန်စာရေး ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးကြီးက ဇနီးမယားတွေ အများ သား။ သီပေါမင်းပါတော်မူလို့ ရန်ကုန် ဆင်းလာတော့ ကြည်မြင်တိုင်မှာ နေရင်း ဒေါ်အုန်းနဲ့ အိမ်ထောင်ကျပယ်။ နောက် ဒေါ်အေးသဲ့၊ ဒေါ်သိန်းတင်၊ ဒေါ်ကျော့မေ၊ ဒေါ်ပု ၁၊ ဒေါ်ပု ၂၊ ဒေါ်လှမြိုင် တို့ ကို တစ်ပြိုင်တည်းလိုလို လက်ဆက်ခဲ့တယ်။ ပထမဆုံးဇနီး ဒေါ်အုန်း (ဦးပိုက်၊ ဒေါ်ခါတို့ ရဲ့ သမီး)နဲ့ သား သာထွန်းဇံ၊ သမီး မသိန်းတင်နဲ့ သားငယ် ကိုကိုကြီးတို့ ကို ဖွားမြင်ပါတယ်။ ကိုကိုကြီးကမွေးတဲ့ မောင်မောင်သွင် ဆိုတာ စာရေးဆရာတစ်ဦးပါပဲ။ ဦးကြီးဟာ အသက် ၆၆-နှစ်အရွယ်မှာ မျက်စိကွယ်သွားပြီးနောက် နှစ်နှစ်အကြာမှာ ကွယ်လွန်သွားပါတယ်။
